

هرچند تورم مزمن دهه هاست که اقتصاد ایران را درگیر خود کرده است با این حال از سال ۱۳۹۷ تاکنون تورم بیش از ۴۰ درصدی سبب شده تا رشد بسیاری از بخش های اقتصادی با مشکل روبه رو شود. به عنوان مثال تورم بالای ۴۰ درصد هزینه های تولید را به شدت افزایش داده و همین مسئله سبب شده که تأمین سرمایه در گردش برای تولیدکنندگان به چالش مهمی تبدیل شود. در کنار مسئله تورم، مشکلات دیگری مانند نامناسب بودن فضای کسب و کار و بخش نامه های خلق الساعه نیز سبب شده تا تولید نتواند برای آینده خود برنامه ریزی کند. همین دغدغه ها سبب شد تا امسال به نام مهر تورم و رشد تولید نام گذاری شود. با توجه به اینکه در روزهای آخر سال هستیم، شهرآرا با برگزاری میزگردی با حضور فعالان اقتصادی درصدد برآمد تا میزان تحقق اهداف شعار سال را بررسی کند.

تولید می تواند خودکفا عمل کند

«رهبر معظم انقلاب فقط درباره شعار سال که سخن نمی گویند. حوزه های بسیاری وجود دارد که رهبری درباره آن ها تأکیدی دارند اما در عمل شاهد رقم خوردن شرایطی غیر از آن هستیم. مگر فقط شعار سال است که اکنون برای ما سؤال شده چرا شعار سال محقق نمی شود؟» این جملات، پاسخ درخور تأمل سیداحسان حبیب زاده شجاعی، عضو هیئت مدیره خانه صمت خراسان رضوی، به سؤال محوری این نشست بود. وی گفت: شما در حوزه های سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و حتی فرهنگی می توانید مصادیق متعددی پیدا کنید که رهبر معظم انقلاب تمرکز بر اجرای یک قاعده دارند اما جریان سیاست گذاری و اجرا خلاف این رویه عمل می کند.

به گفته عضو هیئت مدیره خانه صمت خراسان رضوی، از اوایلین روزی که وزرای صنعت و معدن در کشور فعالیت داشته اند، همه آقایان متمرکز بر دو صنعت خودرو و پتروشیمی بوده اند از این رو این

سنگ اندازی به جای حمایت

«ما نیاز داریم که درباره صنعت و تولید، از زاویه ای فراتر از دیدگاه های دانشگاهی نگاه کنیم. این مسائل فراتر از نظریه پردازی های صوری است و برای آسیب شناسی آن باید آستین بالا زد. به میدان آمد و پای حرف صنعتگران نشست.» این جمله بخشی از سخنان نادیا شایسته، تولیدکننده قطعات خودرو در این میزگرد است. وی تأکید کرد که در سیزده سال گذشته اگرچه به تدریج وضعیت فروش قطعه سازان بهتر شده است، با این حال به جرئت می توان گفت که نه تنها از طرف هیچ نهادی حمایت صورت نمی گیرد بلکه صاحبان واحدهای تولیدی به طور مستمر با سنگ اندازی های نهاد های مختلف روبه رو هستند.

عضو انجمن قطعه سازان افزود: در یک نمونه، بد نیست بدانید در سال ۱۳۹۰ ما بابت حدود یک میلیون تومان وام ناچار شدیم ۱۲ میلیون تومان بازپرداخت و جریمه بپردازیم درحالی که همین هزینه می توانست برای تهیه دستگاه های جدید هزینه شود. علاوه بر این، مسئله کارگری هم خودش یک مشکل است و مثلاً در همان ایام، یکی از کارگران ما به دلیل خواب الودگی دچار سانحه شد و تأمین اجتماعی به موازات تعیین بیش از ۳ میلیون تومان جریمه، کارگر سانحه دیده را برای شکایت و ایجاد مشکل برای ما تحریک و تهییج کرد.

به گفته این تولیدکننده، گاهی اوقات سرنوشت ادامه فعالیت یک واحد تولیدی به نظر کارشناسان میانی در سازمان ها منوط می شود و همین افراد با تنگ نظری از ادامه فعالیت یک کارخانه با ده ها کارگر جلوگیری می کنند. وی بیان کرد: سال ها قبل زمانی که پرونده تعیین قیمت زمین در شهرک صنعتی به اعلان نظر کارشناس یکی از ادارات استان واگذار شد، به چشم خدوم شاهد بودم که آن فرد از پشت میز و بدون اینکه حتی اطلاع از جزئیات پرونده، کیفیت نرخ گذاری و حتی موقعیت زمین داشته باشد، رقمی بسیار متفاوت

دخالت سازمان ها، بلای جان تولید

احد خوشرو، دبیر کل خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی، هم در این میزگرد بیان کرد: حدود یک دهه است که شعارهای سال مبتنی بر اقتصاد است. اگر شما می بینید رهبر معظم انقلاب شعار یک سال را اعلام می کنند، پشت این جمله ده ها نشست تخصصی، کار کارشناسی و گزارش های تحقیقاتی نهفته است. این طور نیست که فقط یک جمله اعلام شود و تمام، اما به جای اینکه شما در آرای این توجه مستمر، خبر از توسعه و حمایت بشنوید، می توانید در باینیه های خانه صمت استان در یک دهه اخیر مشاهده کنید که به طور ثابت، دغدغه های یکسانی همچون مشکلات تأمین اجتماعی، دارایی یا بانک ها ذکر شده و البته در سال های گذشته ناترازی انرژی و مسائل انرژی هم به این فهرست بلند بالا افزوده شده است.

وی افزود: شاید سخت گیرانه به نظر برسد اما فکر می کنم طبق باور عمومی جامعه، شاید واقعا بتوان گفت که بدنه ای از قشر میانی دستگاه های حاکمیتی هر ساله نگاه می کند شعار سال در چه حوزه ای است تا دقیقاً کاری کند این هدف گذاری ها محقق نشود و گرنه این حجم از اتفاقات، اتفاقی به نظر نمی رسد. مثلاً نمی شود دقیقاً در سالی که به نام مهر تورم و رشد تولید نام گذاری شده، برخی ببینند تعرفه های تورم آفرین گمرکی اعمال کنند و بانک مرکزی، گمرکات کشور و وزارت اقتصاد کاری کنند تا مواد اولیه، گران به دست تولیدکننده برسد. این بدیهی است که مواد اولیه گران، تولید را با مشکل روبه رو می کند. قیمت تمام شده را افزایش می دهد و نتیجه ای جز ارتقای تورم نخواهد داشت.

تقدصنعت به حمایت نسبه!

فعالان صنعتی استان در میزگرد شهرآرا از چالش های عدم تحقق شعار سال می گویند

عکس: جواد رشتی / شهرآرا

ایران در زمره ۶ کشور پرمصرف دنیا

علی سپهر، رئیس انجمن مراکز تحقیق و توسعه خراسان رضوی، در این میزگرد از دغدغه های خود و البته وضعیت صنعت استان گفت. وی بیان کرد: با وجود گذشت یک دهه و طرح مستمر مباحثی همچون حمایت از تولید، اگر مصاحبه صنعتگران در سال ۱۳۹۰ را بازخوانی کنیم، به نظر می رسد که گویا امسال مصاحبه کرده اند و انگار نه انگار که بیش از یک دهه گذشته و منطقی بود دیگر آن مشکلات وجود نداشته باشند. وی افزود: حتی یک گام از این فراتر می روم و ادعا می کنم بسیاری از تولیدکنندگان در پایان سال ۱۴۰۲ آرزو داشتند کاش فضای کسب و کار در همان شرایط ۱۳۹۰ باقی می ماند زیرا آن زمان حداقل تنش های حوزه انرژی و قطعی های گسترده برق و گاز را نداشته ایم که اخیراً به مصائب تولیدکنندگان افزوده شده است.

نایب رئیس کانون کارشناسان استاندارد خراسان رضوی بیان کرد: ما امروزه در دنیایی زندگی می کنیم که در آن، مفهوم مستقلی به نام توسعه پایدار تعریف شده و هر اقدامی که از سوی دولت و مردم در یک کشور انجام می شود، یک سران به اقتصاد بازمی گردد و مابقی محیط زیست و جامعه انسانی را تحت تأثیر قرار می گیرد. به طور مثال، امروزه نمی توان توزیع عادلانه انرژی یا مسائل زیست محیطی را در الگوی توسعه یک شهر مورد بی توجهی قرار داد اما در نهایت انتظار پیشرفت داشت.

به گفته سپهر، امروزه کمتر از یک سال تمام تا فرارسیدن سال ۱۴۰۴ فاصله داریم اما نه تنها چشم انداز ایران ۱۴۰۴ محقق نشده است، بلکه در برخی شاخص ها دچار عقب گرد شده ایم. وی ادامه داد: کشوری که از نظر مجموع منابع نفت و گاز در رتبه اول دنیا قرار دارد، اگر به همین روال ادامه دهد، بنا به گزارش های رسمی مراکز معتبر بین المللی از سال آینده واردکننده گاز خواهد بود زیرا ایران

مشکلات تولید، هر روز بیشتر از دیروز

محسن زین العابدین زاده، یک تولیدکننده فرش، به عنوان صادرکننده نمونه استان در ۲۳ سال گذشته، مهمان دیگر این نشست بود. وی بیان کرد: در سال های اخیر، نام گذاری سال ها با شعارهای اقتصادی فقط در حد همان زیرنویس تلویزیون و سرسریگ مکاتبات اداری باقی ماند و اساس و جنبه عملیاتی پیدا نکرده زیرا اساساً هیچ سازوکاری تعریف نشده که در پایان سال بنشینند آسیب شناسی کنند که تا چه حد این شعارها محقق شده و چه عواملی مانع آن بوده است. در یک نمونه باید به این حقیقت اشاره کنم که در دو دهه گذشته، به دلیل بهبود نیافتن زیرساخت ها دغدغه صنعتگران همچنان ثابت مانده و نه فقط از آن کاسته نشده بلکه امروزه نگرانی هایی درباره برق و گاز به وجود آمده که قبلاً نبوده است.

به گفته وی، مجموعه فعالان عرصه صنعت استان به طور کامل با مسئولان همراهی دارند و هیچ کس مشکلی ندارد اگر به طور رسمی اعلام شود که مثلاً در چشم انداز دو یا پنج ساله پیش رو، بخشی

ما در زمره شش کشور پرمصرف انرژی است و حتی نیروگاه های خورشیدی ما افزون بر ۶۰ درصد تلفات تولید و انتقال دارد.

نوآوری، کلید بهبود فضای کسب و کار

«به نظر من، اصل مشکل به این برمی گردد که جامعه ما حرف متخصصان و نخبگان را کم می شوند. اگر این حرف ها شنیده نشود، ثمره آن رقم خوردن همین شرایط است که گردانندگان چرخ اقتصاد و تولید دچار مشکل هستند و نیروی متخصص به عنوان اصلی ترین زیربنای تولید در هر کشور، از حمایت های موجود محروم می ماند.» رئیس انجمن مراکز تحقیق و توسعه خراسان بایبان این مطلب تأکید کرد: نرخ مهاجرت متخصصان در کشور ما رو به افزایش است. این یک حقیقت است و برای حل این معضل، کشور باید به سمت نوآوری حرکت کند. وی گفت: سازمان ملل متحد در حوزه توسعه پایدار، هفده هدف را به عنوان چشم اندازهای توسعه پایدار معرفی می کند که یکی از موارد آن به طور تخصصی در حوزه اقتصاد و زیرساخت هاست. در این شرایط باید بپذیریم که در تحقیق و توسعه درباره این مؤلفه، درست عمل نکرده ایم و اگرچه ایران که از جمله کشورهای پیشرو در تولید علم به شمار می رود، در شاخص GII یا همان نوآوری جهانی، ایران رتبه بسیار پایینی در دنیا دارد و این نرخ در حوزه ارتباط دانشگاه و صنعت حتی از این هم بدتر است.

نایب رئیس کانون کارشناسان استاندارد خراسان رضوی ابراز امیدواری کرد که در سال آینده، بستر تحقیق و توسعه مورد توجه بیشتر مسئولان قرار بگیرد اگرچه همچنان مشکلات زیرساختی در این عرصه وجود دارد که باید برطرف شود. وی بیان کرد: به طور مثال، شما نمی توانید در جامعه ای زندگی کنید که نیاز به تحقیق وجود دارد اما اینترنت به عنوان ساده ترین ابزار توسعه دچار محدودیت تبدیل می شود، اکنون یکی از مشکلات بحث تولید، تحقیق و توسعه همین محدودیت های دسترسی به اینترنت است. برای حمایت از تولید و رشد تحقیق و توسعه باید این مشکل برطرف شود.

از مشکلات زیرساختی برطرف می شود اما متأسفانه در عمل، هر سال اوضاع بد و بدتر می شود. زین العابدین زاده تأکید کرد: ما درک می کنیم که ایجاد زیرساخت، یک شبه محقق نمی شود و این موضوع، زمان بر است وقتی تأکید می شود که واحدهای تولیدی خودشان باید به فکر تأمین برق باشند اما پس از واردات ژنراتورها، مسئله تأمین گازوئیل به دغدغه جدید صنعتگر تبدیل می شود، بدیهی است که در این شرایط نمی توان انتظار داشت فعالان استان بتوانند با همتایان غیرایرانی خود رقابت کنند. تولیدکننده باید متمرکز بر تحقیق، توسعه و بازارهای جدید باشد نه اینکه هر لحظه نگران زیرساخت هایی باشد که در کشورهای دیگر یک موضوع بدیهی است. تحویل مدت دار مواد اولیه از سوی تولیدکننده ها، موضوع نقدی، مسئله دیگری بود که این تولیدکننده صنعتی به آن اشاره و تأکید کرد: متأسفانه سیاست ثابت و بلندمدتی در میان مسئولان وجود ندارد. همین بی برنامه گی و سردرگمی رایج در سازمان های اقتصادی، کار را به جایی رسانده که برخلاف سال های گذشته، امروزه دیگر نه تنها تأمین مکان برای راه اندازی خط تولید دغدغه محسوب نمی شود بلکه بسیاری از سوله های تولیدی خالی شده و کاربری انبار پیدا کرده اند. این ها حقیقت میدانی و مجموعه اموری است که پشت آمارهای خوش آب و رنگ سالانه پنهان می ماند.

از سامانه را به پیوست پرونده تحویل ادارات بدهیم. مگر قرار نبود همه چیز هوشمند باشد؟

به گفته خوشرو، این نکته گوشه ای از یک واقعیت عام و تأسف بار است که در ایران، سامانه ها با شعار شفافیت در دستور اجرا قرار می گیرند اما دولت که عوض می شود، این سامانه ها نیز به کلی از یادها می روند. حتی در سال های اخیر نه تغییر دولت بلکه رفتن یک وزیر و روی کار آمدن وزیر دیگر باعث شده تا چند سامانه از دستور کار وزارت خانه خارج شود. این حقیقت تلخ، نشانه روشنی از همان نبود برنامه جامع است که قبلاً هم به آن اشاره شد. وی ادامه داد: صریح بگویم کاربری برخی سامانه ها فقط برای آن است که حاکمیت بتواند بنگاه های تولیدی را در یک گذرگاه گیر بیندازد، گلویشان را فشار دهد و مجبورشان کند تا اطلاعاتی از تولید خود ارائه کنند که بر پایه آن بتوان برای دستگاه های مختلف کسب درآمد کرد. علاوه بر این، سامانه ها عمدتاً وسیله ای است که سازمان ها را قادر می کند به بهانه ارائه نکردن اطلاعات، تولیدکنندگان را از حقوق ابتدایی و اولیه شان همچون حساب های بانکی، ترخیص مواد اولیه یا ثبت سفارش محروم کنند. دبیر کل خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی این راهم گفت که آرمان دولت الکترونیک اگرچه دورنمای زیبایی دارد اما فضا را به نحوی رقم زده که به دلیل قطعی های متعدد سیستم، تولیدکنندگان آرزو می کنند کاش وضعیت همچون گذشته بود. وی بیان کرد: گاهی اوقات، پیگیری حساس های مدیر یک واحد صنعتی برای تعیین تکلیف مجوز ثبت سفارش یا مسائل دیگر فقط به دلیل قطعی سیستم تا چند روز معطل می شود. علاوه بر این، بسیاری از کارشناسی ها نیز به بهانه همین قطعی ها انجام می شود و مثلاً کارشناسی که بنابه هر دلیل، دلش نمی خواهد کار را انجام دهد، به بهانه قطعی سیستم، اراده خود را غالب و خسارت های سنگین به صنعتگر تحمیل می کند.

سامانه های موقتی یا در درسهای همیشگی

«بد نیست مرور دقیقی داشته باشیم که مثلاً در دهه گذشته، چند سامانه طراحی و اجرا شده اند که امروزه حتی دیگر اسم و اثری از آن ها نیست.» این جمله، پاسخ درخور تأملی بود که دبیر کل خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی در واکنش به یکی از سؤالات ما درباره کم و کیف سامانه های هوشمند نظارت بر تولید مطرح کرد. وی افزود: دولت الکترونیک، شعار قشنگی است که در سال های اخیر فقط در حد همین شعار اجرایی شده است زیرا به موازات ثبت اطلاعات در سامانه، همچنان مجبور هستیم حداقل تصویر چاپ شده

دبیر کل خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی تأکید کرد که در طول یک دهه گذشته اگر شعارهای سال به دقت بررسی شود، به روشنی قابل درک است که هر جا مشکلی وجود داشته به دلیل دخالت یک نهاد، دستگاه یا سازمان بوده و هر جا توفیقی حاصل شده فقط و فقط بر پایه اراده، تلاش، همت و غیرت بخش خصوصی بوده است. وی ادامه داد: این یک تصویر دقیق است که بگویم امروزه واکنش برخی سازمان ها به گونه ای است که به نظر می رسد برخی مسئولان جلسات کارشناسی قیق برگزار می کنند تا دقیقاً تدابیری را در دستور کار قرار دهند تا چوب لای چرخ تولیدکننده قرار بگیرد.

قطع گاز صنایع، بی قانونی در روز روشن

به گفته خوشرو، پس از اینکه اخیراً یک قانون ناچاق مقرر کرد تا تریخیص مواد اولیه وارداتی باید الزاماً بعد از ثبت بازگویی باشد، هزاران پرونده درخواستی در صف رسیدگی ستادهای تسهیلتگری قرار گرفت تا این نهاد مجبور باشد یکی یکی به در سرباهی رسیدگی کند که یک قانون اشتباه به طور عمده تولید کرده است. وی تصریح کرد که در این شرایط، حالا ممکن است یک مقام مسئولی بگوید ستادهای تسهیل به فلان قدر پرونده رسیدگی کرده اند درحالی که این مایه افتخار نیست شما تولیدکنندگان را گرفتار کنید و در آرای رسیدگی به مشکلی که می توانست وجود نداشته باشد، آمار دستاورد ارائه بدهید. در واکنش به قطعی اجرای برق در روزهای گرم تابستان و گاز در روزهای سرد زمستان، دبیر کل خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی به ماده ۲۵ قانون حمایت از تولید و بندی اشاره کرد که در آن به وزارت خانه های نیرو و نفت تکلیف شده در هیچ صورتی حق قطع زیرساخت های انرژی در واحدهای تولیدی را ندارند مگر در صورتی که زیست شهروندان دچار تهدید شده باشد. خوشبویان کرد: در عمل، شاهد تحقق وضعیتی خلاف این ماده هستیم زیرا به محض اینکه

